

§ 14**Underlag för budget 2019 med inriktning 2020-2021**

Dnr: 1.3.1–92/2018

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden hänvisar till förvaltningens underlag till budget 2019 med inriktning 2020 och 2021.
2. Socialnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen.

Reservation

Samtliga ledamöter från Liberalerna och Moderaterna reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag som redovisas nedan.

Särskilt uttalande

ordföranden Åsa Lindhagen (MP) och ledamöterna Rana Carlstedt (S), Alexandra Mattson Åkerström (V) och Anna Rantala Bonnier (Fi) lämnar följande särskilda uttalande.

Socialnämnden har en viktig roll i stadens arbete mot kriminalitet, missbruk och socialt nedbrytande beteenden. Många av såväl socialförvaltningens egna verksamheter som verksamheter i stadsdelarna syftar till att fånga upp barn och unga på ett tidigt stadium och erbjuda hjälp och stöd. Tidiga insatser är något som har prioriterats av majoriteten under mandatperioden och som nu också föreslås vara ett prioriterat område i ärendet för budget 2019 med inriktning 2020-2021. Parallellt med tidiga insatser krävs också trygghetsskapande insatser riktade mot unga personer som begår brott, lever i kriminella miljöer och utvecklar en kriminell livsstil. De som fallit offer för de senaste årens dödsskjutningar har många gånger varit involverade i kriminella nätverk. Här har staden en avgörande roll att i samverkan med polisen erbjuda hjälp för den som vill lämna en kriminell miljö. Det handlar om att erbjuda rätt stöd och hjälp, såsom sociala insatsgrupper och andra insatser inom socialtjänsten, men även om att förebygga dödsfall. För många är rätt hjälp helt avgörande för att ta steget mot ett nytt liv.

Mot bakgrund av detta anser vi att trygghetsskapande insatser som syftar till att personer ska lämna en kriminell livsstil bör prioriteras i kommande budget samt att en kompetenshöjning kring arbetet med personer som lämnar kriminella nätverk bör genomföras för anställda inom stadens socialtjänst samt andra berörda verksamheter.

Ersättaryttrande

Ersättarna Claes Nyberg (C) och Sofia Modigh (KD) hänvisar till Moderaternas och Liberalernas förslag till beslut som redovisas nedan.

Ärendet

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande till Socialnämnden den 27 mars 2018.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Vice ordföranden Andrea Ström (M) och ledamoten Isabel Smedberg-Palmqvist (L), lämnar följande förslag till beslut.

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver anföra

Föreliggande ärende förhåller sig till de ekonomiska ramar och de mål som anges i kommunfullmäktiges budget. Eftersom vi har reserverat oss mot såväl budgeten som verksamhetsplanen för 2018 har vi därför skiljaktig mening även avseende inriktningen i budgetplaneringen för kommande år.

Sedan den socialdemokratiskt ledda majoriteten tog makten utlovades att skillnaderna i Stockholm skulle minska under parollen ett mer jämlikt Stockholm. Retoriken har dock inte visat sig bli verklighet i praktiken. Stockholms utveckling går åt fel håll och majoriteten saknar reformer att bryta den negativa trenden.

Skillnaderna mellan stadsdelarna är påtaglig. I socialinspektörernas rapport framkommer det bland annat att unga i Stockholmsstadsdelen Rinkeby-Kista kan bli djupt indragna i gängkriminalitet och till och med skottskadas innan socialtjänsten ingriper genom att placera dem i hem för vård och boende (HVB) eller jourhem. Däremot ser det annorlunda ut i

innerstaden där unga LVU-placeras utanför hemmen innan problemen hunnit bli lika omfattande. Inget barn ska dras in i kriminalitet på grund av att samhället inte agerar i tid.

Det blir dock påtagligt att det inte finns tydliga och likvärdiga riktlinjer för socialsekreterarna. Samtidigt har det också saknats förutsättningar för socialsekreterarna att kunna genomföra sitt arbete på ett kvalitativt sätt. Under mandatperioden har de varit överbelastade och med en omfattande personalomsättning, hög arbetsbelastning samt svårigheter att rekrytera erfaren personal har det varit svårt att säkerställa en rättssäker och kvalitativ handläggning av ärenden. Majoriteten har tagit fram en handlingsplan för socialsekreterarna, vilket är bra. Samtidigt är det alldeles för sent. Problemen med deras arbetssituation har varit känt sedan länge, utan att åtgärder vidtagits, vilket också har medfört redan stora brister i verksamheten.

I ärendet framkommer det att hemlösheten minskar. Det är bra att majoriteten fortsätter med Alliansen initiativ med tak över huvudet-garantin som innebär att hemlösa personer alltid ska kunna erbjudas nattlogi.

Det finns emellertid målgrupper som är särskilt utsatta. Det handlar om långvarigt hemlösa kvinnor och män med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och komplex problematik samt äldre hemlösa kvinnor och män med eller utan missbruk.

Den ökade förekomsten av psykisk ohälsa, demenssjukdomar, somatiska sjukdomar och i kombination med ekonomiska svårigheter är några av de bidragande orsakerna till att gruppen äldre hemlösa ökar. Dessvärre finns en stor avsaknad av kompetens framförallt när det gäller psykisk ohälsa hos äldre. Här krävs förebyggande insatser och ökad medvetenhet bland personer som kommer i kontakt med äldre. Det handlar framförallt om att utbilda personal inom äldreomsorgen och socialtjänst i att kunna upptäcka, förebygga och behandla psykisk ohälsa.

Barnfamiljer som lever med osäkra boendeförhållanden är också en utsatt grupp som ständigt ökar. Majoritetens höga svansföring när de i början av mandatperioden utlovade en nollvision för barn i osäkra boendeförhållanden har dock inte övergått i handling. Dessvärre är det istället fler barnfamiljer som lever i en utsatt

situation och tvingas leva under extremt osäkra boendeförhållanden.

Tidigare i år fick Sveriges kommuner ett tillfälligt bidrag för ensamkommande unga som fyllt 18 år i syfte att ensamkommande skulle kunna fullfölja sin skolgång och integrationsprocess istället för att återvända till migrationsverkets boende. Det har dock saknats tydliga juridiska förutsättningar för kommuner att följa regeringens intentioner och därmed tvingat kommuner till ad hoc-lösningar för gruppen. Till följd av detta befinner sig många ensamkommande unga vuxna i en socialt utsatt situation med ytterst osäkra boendeförhållanden. Exempelvis vet vi att majoriteten av de unga som Stockholm anvisats lever i lokaler, hur det ser ut för gruppen framåt och hur staden planerar boende, försörjning mm till gruppen kan inte dessvärre inte majoriteten ge svar på.

Förvaltningen bedömer också att gruppen av ensamkommande unga, som fyller 18 år eller blir åldersuppskrivna under asylprocessen och vars ärende avslutas inom socialtjänsten, väntas öka. En hög andel av dem riskerar få avslag på sin ansökan. Stadsmissionen uppskattar att det kommer finnas 600 personer i målgruppen till sommaren 2018 som kommer att befinna sig i staden som papperslösa. Det är därför viktigt att det finns en tydlig plan framåt för att minska riskerna att dessa personer hamnar på gatan. Personer som har bedömts sakna skyddsskäl och fått avslag på sin ansökan måste återvända hem, annars riskeras också skuggsamhället växa ytterligare och dem kommer att tvingas leva i extrem utsatthet. Polisen pekar exempelvis på att ensamkommande asylsökande som ofta saknar ett tryggt sammanhang är i riskzonen för kriminell rekrytering. Även personer som vistas illegalt i Sverige kan, utifrån sin utsatta situation, involveras i eller tvingas in i brottslighet. Det är viktigt att majoriteten tar ett ansvar för denna målgrupp genom information och samarbete med berörda myndigheter.

Vidare framkommer det i ärendet att Stockholm stad ska ta emot ytterligare ensamkommande unga som ska ges möjlighet till uppehållstillstånd om vissa krav uppfylls, exempelvis att personen deltar i gymnasieundervisningen. Det råder dock en hel del oklarheter. Vilka ska omfattas av förslaget, handlar det endast om personer som inte fått besked om asylansökan eller handlar det också om de som redan fått avslag? Vad har kommunen för ansvar gällande försörjning, boende och stöd efter att uppehållstillstånd har beviljats? Hur ska gruppen som helhet

hanteras fram till dess att bestämmelserna träder ikraft och av vilken huvudman ska ersättning ges? Vilken kommun ska anordna utbildningen, är det anvisningskommunen eller den kommun som personen i fråga vistas i? Här behöver socialdemokraterna klargöra vad som gäller. Finns det inte klara riktlinjer kommer socialsekreterare, lärare och andra personer som jobbar i den offentliga sektorn få svårt att hantera situationen.

Stockholm är idag en segregerad stad, det behövs likvärdiga insatser, reformer och tydliga prioriteringar för att motverka utvecklingen. Alliansen vill tillsammans jobba för ett Stockholm där alla får chansen utbilda sig, blir självförsörjande och göra en klassresa. Alliansen kommer att jobba för en modern och effektiv socialtjänst som ger ett likvärdigt stöd över hela staden oavsett var du bor.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Justerat 2018-04-04

Åsa Lindhagen (MP) och Andréa Ström (M)

Vid protokollet.
Maria Adell